

Nadace
Ivana Dejmala
pro ochranu prírody

Obnova návštěvnícké infrastruktury na naučné stezce Tři iseriny

Nadace Ivana Dejmala pro ochranu přírody

sídlo: Vaňurova 465/20, 460 07 Liberec 3 | kancelář: Matoušova 453/21, 460 01 Liberec 3

IČ: 467 460 30

zastoupená Mgr. Ondřejem Petrovským, ředitelem

tel: +420 605 701 503 | email: info@nadaceivanadejmala.cz | www.nadaceivanadejmala.cz

bankovní spojení: 346 35 88/0300

Jizersko-ještédský horský spolek

sídlo: Nerudovo náměstí 108/1, 460 01 Liberec 1

IČ: 651 003 52

www.horskyspolek.cz

LEDEN 2024

Stručné shrnutí

V rámci projektu Jizersko-ještědského horského spolku budou upraveny stávající dožilé a nevyhovující prvky na naučné stezce Tři iseriny. Konkrétně dojde k výměně a doplnění terénních stupňů, zábradlí, povalových chodníků a informačních tabulí na území Přírodní rezervace Bukovec a v Národní přírodní rezervaci Rašeliniště Jizerky. Jedná se o oblíbené pěší turistické stezky v jednom z nejcennějších území CHKO Jizerské hory. Opatření povedou k usměrnění pohybu návštěvníků PR Bukovec a NPR Rašeliniště Jizerky tak, aby nedocházelo k poškozování těchto unikátních lokalit a zároveň dojde k omezení a prevenci vodní eroze.

Cíle projektu

Cílem projektu je oprava a údržba stávajících turistických stezek nacházejících se v Přírodní rezervaci Bukovec a v Národní přírodní rezervaci Rašeliniště Jizerky, které jsou součástí naučné stezky Tři iseriny. Projekt připravil a bude realizovat Jizersko-ještědský horský spolek, který též získal dotaci z evropských prostředků na většinu prací a naše nadace se zavázala, že sežene potřebné spolufinancování. Navrhovaná opatření usměrňují pohyb turistů v těchto zvláště chráněných územích tak, aby se co nejvíce minimalizovaly dopady vysoké návštěvnosti lokality. Cílem projektu je nabídnout takovou návštěvnickou infrastrukturu, aby se usměrnil pohyb lidí pouze do vyhrazených prostorů turistických stezek a zabránilo se vstupování návštěvníků mimo ně. Projekt bude mít mimo jiné pozitivní vliv na odtokové poměry v území, jelikož díky úpravě stezek dojde k zadržení většího množství vody než dopsud.

Charakteristika území

Pozemky se nacházejí v východní části Chráněné krajinné oblasti Jizerské hory na území Přírodní rezervace Bukovec a Národní přírodní rezervace Rašeliniště Jizerky. V PR Bukovec je předmětem ochrany čedičový kužel Bukovce (1 005 m n. m.) s kamenitými svahy s významnými lesními společenstvy a vlhké louky s výskytem řady vzácných druhů rostlin. Jedná se o nejbohatší botanickou lokalitu v CHKO Jizerské hory, rovněž jde o zoologicky cenné území. Přes vrchol Bukovce je vedena zelená turistická značka. Žlutá turistická značka vede okolo hory po vrstevnici cca 900-920 m n. m.

V NPR Rašeliniště Jizerky je předmětem ochrany komplex podmáčených smrčín, klečových porostů a bezlesých vrchovišť s bohatým výskytem ohrožených druhů rostlin a dále štěrkopísčité náplavy podél meandrující řeky Jizerky, které obsahují množství minerálů. Z Jizerské silnice je do centra rašeliniště v jihozápadní části rezervace vybudován přístupový povalový chodník délky cca 143 m.

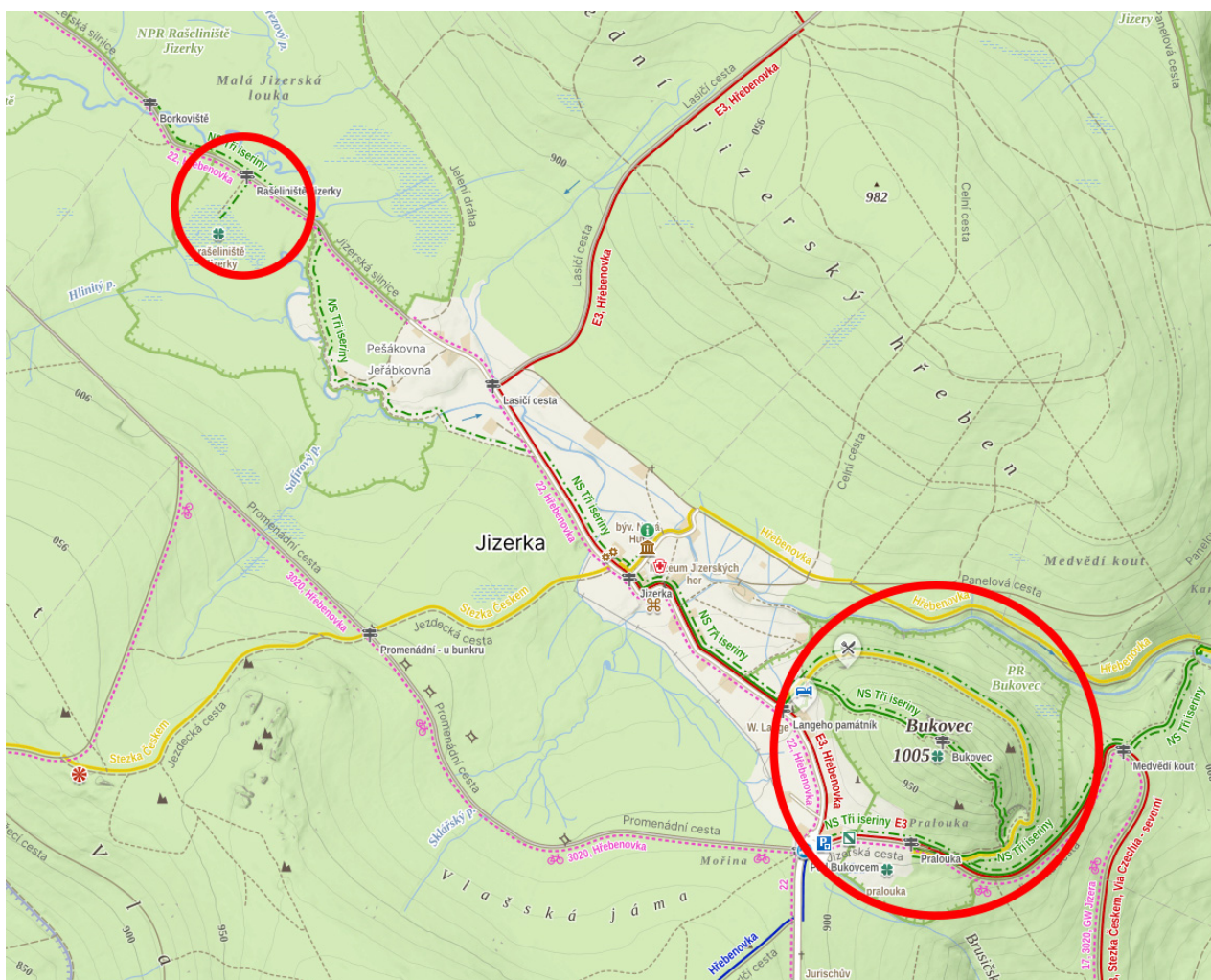
Ochrana území

Obě turistické stezky se nacházejí v nejpřísněji chráněné oblasti přírody. Konkrétně v Národní přírodní rezervaci Rašeliniště Jizerky a Přírodní rezervaci Bukovec, I. zóně Chráněné krajinné oblasti Jizerské hory, v Evropsky významné lokalitě Bukovec, v EVL Rašeliniště Jizerky, v Ptačí oblasti Jizerské hory, v nadregionálním biocentru Jizerské louky a v Chráněné oblasti přirozené akumulace vod Jizerské hory. Samotný výčet tedy jasně prokazuje, že zájmy ochrany přírody jsou zde vysoké, ale zároveň je chceme ukázat běžné veřejnosti, pro které se budují prvky návštěvnické infrastruktury, díky nimž nebude docházet k poškozování přírody a oba zájmy tak budou v souladu.

Lokalizace projektu

Projekt se dotýká pozemku určeného k plnění funkce lesa p. č. 1785, 1787, 1794, 1795, 1812/3 v k. ú. Jizerka a 906/1 a 909/1 v k. ú. Polubný, obec: Kořenov, kraj: Liberecký. Jedná se o lesy ochranné a lesy zvláštního určení. Zároveň lokalitou prochází turisticky oblíbená naučná stezka Tři iseriny a projekt se věnuje jejím dvěma částem v PR Bukovec a NPR Rašeliniště Jizerky.

Doba realizace projektu

V roce 2023 dokončil Jizersko-ještědský horský spolek projektovou dokumentaci, získal potřebná povolení a byla podána žádost o dotaci z Operačního programu životního prostředí. Podle vývoje klimatických podmínek by samotné práce měly začít v dubnu tohoto roku, a ještě letos je plánováno jejich dokončení. Za naší nadaci nyní intenzivně sháníme finanční prostředky na nezbytné spolufinancování ve výši cca 220 tis. Kč.

Konkrétní plánované práce jsou:

- Vybudování nových terénních stupňů: 32 ks
- Oprava stávajících terénních stupňů: 123 ks
- Likvidace dožilého povalového chodníku: 38,9 m²
- Vybudování nového povalového chodníku: 38 m²
- Oprava stávajícího povalového chodníku: 140 m²
- Likvidace dožilého dřevěného zábradlí: 57 m
- Vybudování nového dřevěného zábradlí: 68 m
- Oprava stávajícího dřevěného zábradlí: 7 m
- Oprava stávajících informačních tabulí: 8 ks

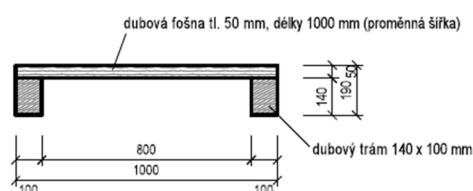
Stavební řešení

Jedná se o opravu stupňů, zábradlí, povalových chodníků a informačních tabulí na území PR Bukovec a v NPR Rašeliniště Jizerky. Stávající konstrukce jsou již značně opotřebené a je třeba je opravit nebo vyměnit.

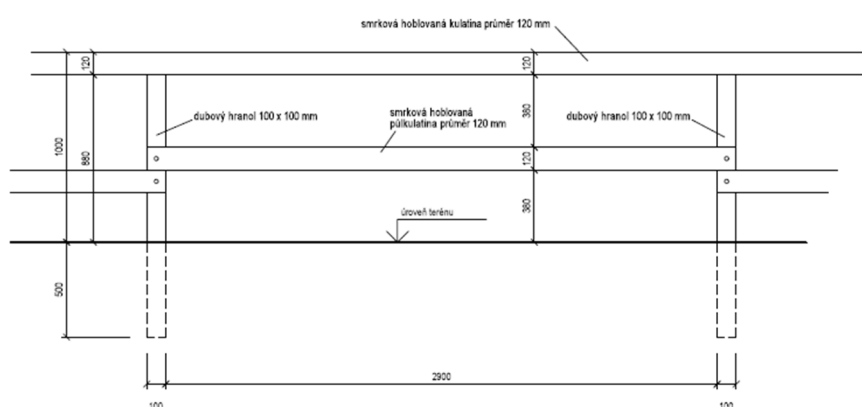
V Přírodní rezervaci Bukovec bude na zelené turistické značce opraveno 123 dřevěných stupňů a vybudováno 32 stupňů nových. Na žluté turistické značce na jižní straně hory dojde k odstranění 7,5 m povalového chodníku a na severní straně hory dojde k odstranění 25,0 m povalového chodníku. Místo něho dojde k vybudování 30 m nového chodníku. Nad bývalým lomem u vyhlídkového místa na zelené turistické značce bude opraveno stávající zábradlí délky 7,0 m, dále bude kompletně vyměněno zábradlí na severním svahu hory na zelené turistické značce v délce 18,0 a 12,0 m. Na území PR Bukovec bude opraveno šest informačních tabulí, které jsou součástí naučné stezky Tři iseriny.

V Národní přírodní rezervaci Rašeliniště Jizerky bude opraveno 140,0 m stávajícího povalového chodníku. Na jeho konci bude odstraněna stávající plošina o rozměrech 3,2 x 2,0 m a nahrazena novou plošinou o rozměrech 4,0 x 2,0 m. Dojde zde zároveň k odstranění 27,0 m původního zábradlí a nahrazení zábradlím novým celkové délky 38,0 m. Na území NPR Rašeliniště Jizerky budou opraveny dvě informační tabule, které jsou součástí naučné stezky Tři iseriny.

Vzorový příčný řez povalovým chodníkem šířky 1,0 m

Pohled na zábradlí - vzor 2

Konstrukční a materiálové řešení

Dřevěné stupně budou provedeny z dubových trámů rozměrů 150 x 50 mm délky cca 1,0 m, které budou zajištěny dvěma kusy armovacích tyčí průměru 16 mm délky cca 600 mm. Prostor za dubovými stupni bude dosypán dle potřeby místním materiálem a ručně ztuhněn.

Povalové chodníky budou budovány tak, že na trámy z dubového dřeva o rozměrech 140 x 100 mm budou hřebíky přibity dubové fošny o šířce 1 000 mm (na vyhlídkové plošině případně delší) a tloušťce 50 mm. Na stávajícím povalovém chodníku dojde k výměně poškozených fošen a k celoplošnému nátěru chodníku.

Zábradlí v PR Bukovec, nazvané vzor 1, bude tvořeno dubovými hranoly 100 x 100 mm zapuštěnými do terénu, výšky nad úroveň terénu 1,0 m, na které bude připevněna smrková hoblovaná kulatina průměru 120 mm, která bude tvořit madlo zábradlí.

Zábradlí v NPR Rašeliniště Jizerky, nazvané vzor 2, bude vybudováno stejným způsobem, pouze bude doplněno v polovině výšky zábradlí smrkovou hoblovanou pŕlkulatinou průměru 120 mm, aby tak bylo zábradlí hůře překonatelné.

V případě informačních tabulí se bude jednat o nátěr, opravu a výměnu dřevěných prvků, u některých tabulí dojde k výměně informačních panelů a přebetonování základových patek.

Před instalací budou veškeré dřevěné prvky natřeny tmavě hnědým nátěrem Xyladecor, odstín palisandr. Všechny konstrukce budou provedeny ve stejném stylu, jako jsou na místě provedeny stávající konstrukce a budou respektovat jejich stávající parametry. Dubové dřevo je použito z důvodu vyšší životnosti (20 a více let), i když jeho cena je vyšší než např. cena dřeva smrkového. Smrkové dřevo bude použito pouze jako vodorovný prvek do nového zábradlí.

SOUHRNNÝ ROZPOČET PROJEKTU

Položka	Počet (ks, km, dní, apod.)	Cena (Kč)
Ochranné pomůcky – rukavice	30 ks	2 100 Kč
Dřevěné prvky – dubové trámy, fošny, hranoly, smrkové kuláče apod.	17 m ³	425 000 Kč
Barvy, ředidla	200 l	36 000 Kč
Spojovací materiál – hřebíky, vruty, šrouby apod.		5 000 Kč
Osobní náklady – DPP	1 040 h	156 000 Kč
Opravy informačních panelů, tisk textů	8 ks	60 000 Kč
Železné vzpěry	64 ks	1 190 Kč
Zpracování žádosti, projektová dokumentace, biologické posouzení		47 970 Kč
Celkové náklady včetně DPH		733 260 Kč
Předpoklad získané dotace Jizersko-ještědského horského spolku z OPŽP		513 282 Kč
Vlastní spolufinancování ze strany naší nadace		219 978 Kč

O co žádáme

Realizace celého projektu je závislá na finančních prostředcích, které se nám podaří získat od našich dárců. Dovolte mi tedy se na Vaši společnost obrátit s žádostí o podporu obnovy návštěvnické infrastruktury naučné stezky Tři iseriny. Celkový rozpočet projektu činí téměř třičtvrtě miliónu korun a Jizersko-ještědskému horskému spolku se podařilo získat většinu z evropských fondů. Naše nadace se zavázala zajistit potřebné spolufinancování ve výši 219 978 Kč. Byli bychom Vám a Vaší společnosti velice vděční, pokud byste nám s financováním projektu pomohli a přispěli tak na obnovu kvalitních a bezpečných stezek pro turisty, které zároveň pomáhají místní přírodě. S žádostí o dar se obracíme na vícero subjektů a věříme, že se nám na realizaci projektu podaří potřebné finance sehnat. Prostředky na část financování máme připravené i ve vlastním rozpočtu. Následnou údržbu bude zajišťovat Jizersko-ještědský horský spolek tak, aby byla zachována dlouhodobá udržitelnost projektu.

Co můžeme nabídnout

Rozhodnete-li se nás podpořit, nabízíme prostor pro Vaše logo v benefičním kalendáři Zaostřeno na Jizerky, který má již dlouhodobou tradici a u veřejnosti je velice oblíbený. Dále bude Vaše společnost uvedena i ve výroční zprávě a na našich internetových stránkách. A to vše ve spojení s projektem, který pomůže návštěvníkům Jizerských hor prohlédnout si místní přírodní poklady, takovým způsobem, aby nedocházelo k jejich poškozování. Kvalitní a bezpečná návštěvnická infrastruktura je totiž nedílnou součástí ochrany přírody.

O nadaci

S ochranou přírody pomáháme již 30 let a za tu dobu jsme přispěli na stovky projektů částkou přesahující 33 milionů korun. V loňském roce se nám peníze na projekty scházely od mnoha štedrých dárců, a i díky tomu jsme nakonec projektům zlepšující životní prostředí kolem nás pomohli částkou 3 milióny korun. Zaměřili jsme se nejen na výsadbu druhově rozmanitých lesů, ale také na projekty pomáhající se zadržováním vody v krajině, pokračovali jsme i s podporou ekologické výchovy dětí či kampaní na záchranu tetřívka v Jizerských horách. Pomáháme na mnoha dalších místech a snažíme se pro další generace zachovat životní prostředí v co nejlepším stavu. Lépe, než tisíce slov Vám naši činnost představíme ve videu, které jsme si pro Vás z naší činnosti připravili, podívejte se sami: <https://youtu.be/UJZyCkp2PiI>

Dary, které jsme od našich podporovatelů v loňském roce obdrželi, pomáhaly s konkrétními projekty. Jedním z nich byla obnova rašeliniště v Národní přírodní rezervaci Rašeliniště Jizery. Tato lokalita byla v minulosti necitlivě odvodňována a cenné území tím dlouhodobě trpělo. Již před časem začal Jizersko-ještědský horský spolek v těchto místech budovat dřevěné přehrážky, které odtoku vody zabraňují. Letos se jich podařilo vybudovat 82. Pokračovali jsem i ve výsadbách druhově a věkově rozmanitých lesů. Díky našim dárcům je za minulý rok v zemi přes 50 tisíc nových stromků. Lesy jsou díky tomu stabilnější, přirozenější, zdravější a zároveň zvyšují retenci vody v krajině. Za neméně důležitou považujeme i podporu ekologické výchovy nejmladší generace. Podpořili jsme dvě desítky škol a organizací pracujících s mládeží v jejich ekologicko výchovných aktivitách. Projektů, které jsme díky našim dárcům mohli podpořit bylo však mnohem více. Všem, kteří nám s tím pomohli, velice děkujeme a budeme rádi, pokud se mezi ně zařadíte též.

V loňském roce jsme oslavili kulaté výročí. Před třiceti lety zažily Jizerské hory ekologickou katastrofu nebývalých rozměrů. Více než sto kilometrů čtverečních náhorní plošiny bylo po imisní a kůrovcové kalamitě velkoplošně odlesněno. Právě proto byla v roce 1993 založena naše Nadace pro záchranu a obnovu Jizerských hor, jejíž tehdejší název odpovídal stavu pohoří, které potřebovalo dobrý plán, oddané ochránáře a mnoho peněz. Díky naší nadaci se podařilo sehnat první finance na nápravu nebývalé katastrofy, která hory postihla. Brzy naši snahu podpořily osobnosti, firmy i zahraniční nadace miliónovými částkami a obnova Jizerských hor mohla začít. Dnes už se hory zelenají, 30 let starý pohled na zubožené lesy je minulostí, ale vyhráno ještě zdaleka není. Zvláště v kontextu globální změny klimatu, která doléhá na lidi i přírodu a předkládá nám nové výzvy. Co se nám za těch 30 let povedlo si můžete přečíst v této brožuře: <https://www.nadaceivanadejerala.cz/images/30let/30-let---nadace-ivana-dejerala.pdf>

Ochraně přírody se budeme věnovat i nadále a budeme vděční, pokud nám s tím pomůžete. Počet obnovených tůní, vysázených stromů, zachráněných rašelinišť, opravených stezek či dětí, které prošly ekologickým vzděláváním, záleží na každém z nás. Budeme velice rádi, pokud svým darem naši snahu podpoříte.

Naší vizí je čisté, přirozené, druhově rozmanité přírodní a krajinné prostředí a společnost, která dodržuje principy trvale udržitelného života.

Kvalitní a bezpečná návštěvnická infrastruktura je nedílnou součástí ochrany přírody, pomozte nám s její obnovou.

Děkujeme! ❤️